

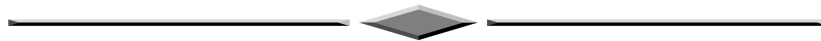
**Third Year
Texts for Translation
and Discussion
(Tr>En2, 2023)**

Text 1

[1]Откуд на свету толики број језика? Објашњење језичке разноликости вековима је тражено посредством митологије и религије, где се повезивало и са постанком језика уопште и потрагом за првобитним заједничким прајезиком људског рода. [2]Од тога праизвора, како се веровало, потекли су сви језици расути широм наше планете. У јеврејско-хришћанској традицији позната је легенда о Вавилонској кули, која „пометеније“ језика тумачи гневом Створитеља услед дрскости обичних смртника који би, сложно дижући кулу до неба, угрозили његов неприкосновени ауторитет. [3]Не рачунајући нека појединачна ранија сагледања, почечи систематског научног објашњења језичке шароликости јављају се тек почев од краја XVIII века. [4]На многе аспекте овог питања наука ни до данас није дала одређене одговоре, али је бар чврсто закорачила тим путем и већ остварила значајне резултате.

[5]Пре свега, једно од темељних обележја језика у општем смислу, па тако и сваке његове посебне манифестације, јесте променљивост у времену. Језици се већ и иначе разликују због различитих услова у којима живе људске групе које њима говоре и одговарајућих разлика у њиховом комуникацијским потребама. [6]Ове разлике су се током многих векова најчешће увећавале, тако што су се поједине групе говорника истог језика раздвајале услед сеоба, територијалних освајања или из других разлога, и настављале живот одвојено.

Ранко Бугарски: *Језици*

Text 2

[1]Страх од вампира разумљив је. Он „излази ноћу из гроба и дави људе по кућама и пије крв њихову“, каже Вук - дакле, опасан је у највећој мери. Вампир је подземни, ноћни демон, са натприродним особинама (могућност да се *претвара* у разне животиње, да се креће великом брзином, да дође преко свих препрека „осим преко воде и преко трња“, свуда, итд.); [2]по своме постанку он је мртавац и ништа више - мртавац чије се тело није распало и који, према томе, може да устане из гроба и да лута. [3]Првобитно припадао је он само једној породици (и то схватање врло је старинско) или ужој локалној заједници, и отуда веровање, на пример у Скопској Црној гори, и иначе, да вампир досађује само својим сродницима; отуда пропис да „вампирија“ (онај који „убија“ вампира) мора бити странац. [4]И у том погледу вампир је сасвим сродан са вештицом... Питање је сада *ко* све може постати вампиром. Вампирима, по правилу, постају непоштени, неваљали људи, грабљивци, арамије; али и поштен човек може се повампирити ако је преко њега мртвог прелетела каква тица, или га је прескочила мачка или каква било животиња. [5]Па онда, повампирити се може човек који умре без свеће, који не буде окађен тамјаном, кога убије гром итд. Другим речима, повампирити се може *сваки човек*.

Веселин Чајкановић, *Мит и религија у Срба*

Text 3

[1]Njihovu uverenost u značaj pisane reči podržao je i žalosni događaj u tvrđavi Alamo. Naime, Santa Ana je u silini napada na teksaske pobunjenike, posle nepopustljive opsade ovog simbola otpora, tvrđavu osvojio i time porobio San Antonio, centralni grad države Behar. [2]Svi junaci odbrane, na čelu sa Vilijamom B. Trevisom, u njoj su poginuli ili bili pobijeni. Santa Ana je hirovito nastavio napredovanje ka istoku Teksasa. Do Đorđa (a preko njegovih novina do čitalaca)

stizale su vesti o paničnom bekstvu žena, dece i staraca putevima, šinama i preko poplavljenih reka ka obalama Atlantika. [3]Sa posebnim užitkom Santa Ana je na ovom pohodu pregazio i popalio malu koloniju naseljenika Stivena Ostina. Ljudi su nagnuli na ostrvo Galveston kao poslednje utočište između razjarenih centralista i beskrajnog mora. Dalje nisu imali kud.

[4]No, dok su se Đorđe i drugi meksički federalisti dogovarali kako da iz Nju Orleansa pomognu izbeglicama (prosto nije bilo moguće u tako kratkom periodu obezbediti dovoljno novca i brodova niti je bilo vremena da se stigne do Galvestona pre neprijatelja), do njih je došla neverovatna vest: [5]kratka bitka kod San Hasinta donela je pobunjenicima potpunu pobedu! I još neverovatnija vest: vođa teksaške vojske Sem Hjuston u ovoj borbi zarobio je Santa Anu lično! Ovaj preokret značio je samo jedno: nezavisnost Republike Teksas!

Vladislav Bajac, *Bekstvo od biografije*

Text 4

[1]Bila je subota, šest sati popodne, kada sam po drugi put u toku dana ušao u redakciju. Zatvorio sam za sobom vrata, uključio svetlo i uputio se ka drugom kraju prostorije gde se nalazila moja malena kancelarija. U stvari, bio je to delić redakcijskog prostora zastakljen sa tri strane i zamračen belim venecijanerima.

[2]Ušao sam unutra i seo za sto. Svežnjeve starijih rukopisa spustio sam na pod, a iz fioke izvukao tekst priče koju sam upravo danas završio. Morao sam da uradim manje korekcije i priprelim je za naredni broj časopisa. [3]Nije mi mnogo trebalo i ja sam se, kao i toliko puta do sada, u potpunosti posvetio priči; prevrtao sam listove, pažljivo iščitavao pasuse, kombinovao i prepravljao označena mesta. Međutim, tek što sam stigao do drugog poglavlja kad me tiho ali odlučno kucanje o staklo grubo vrati u stvarnost. [4]Podigao sam glavu i pred sobom ugledao nepoznatu ženu u tesnoj crnoj haljini. Lice joj je bilo pokriveno tamnim mrežastim velom.

„Dobro veče, gospodine“, rekla je ulazeći u kancelariju.

[5]„Dobro veče“, ljubazno sam uzvratio pozdrav. Moram priznati da sam se prilično zbunio. Nisu me toliko iznenadila ona uobičajena pitanja: ko je ona, odakle se pojavila—koliko sama činjenica da je ispred mene stajala izuzetno zgodna žena.

Mladen Vuruna: —Ostrvo zla, *Na tragu srpska krimi-priča*

Text 5

[1]Kada su neke američke kompanije, recimo „Union Pacific“ i „Central Pacific“ postavljale železničku prugu koja će spojiti obale Tihog i Atlantskog okeana, još su se prerijom ganjali dželepiz bizona, Indijanci su se mazali ratničkim bojama, plava konjica je tutnjala po obroncima a družine dokonih stočarskih momaka (nezaposlenost se, kao društveni problem, tek radala) zaustavljale su poštanske kočije da bi od putnika preuzimale raspoložive količine gotovog novca i dragocenih metala.

[2]Bilo je to cvetno razdoblje poslednje Arkadije koju su neumoljivo vreme i zahuktale parnjače ubrzo imali da pregaze. Narod zemlje koja je stvorila silu kao što je filmska industrija, nije ispevao svoju junačku poeziju; ali je ta industrija proizvela hiljade filmova koji su do najsitnijih pojedinosti obradili svaki časak iz istorije tog razdoblja. [3]Nastao je nedogledni ep, savremena *Mahabharata* na kvadrat, čija se poglavlja i dalje rediguju, i koja postala znak raspoznavanja Amerike, kao obavezno gradivo za mlađe i starije u svim zemljama gde postoje bioskopska platna.

Svi smo u određenom uzrastu pili s te moćne reke slika i reči. [4]Svi smo upamtili poneki lik s te freske koja prikazuje beskonačnu borbu dobra i zla; poneku uzbudljivu situaciju u koju smo se bezazleno uživali. Igrali smo se kauboja i Indijanaca... [5]Svoju istoriju i svoj ep učili smo u školi, s promenljivim uspehom; već ta činjenica dovoljno objašnjava zašto nas je više privlačio Divlji Zapad.

Borislav Radović, *Rvanje s anđelom i drugi zapisi*

